

Internet Üzerindeki Bilgi Kaynaklarının Seçimi ve Değerlendirilmesi

Selection and Reliability of Information Resources on the Internet

Şemsa Olşen*

Öz

Elektronik ortamdaki bilgi kaynaklarının hızla artmasıyla birlikte kütüphanelerin Internet üzerindeki bilgi kaynaklarını kendi dermelerine dahil etme çalışmalarına başladıkları görülmektedir. Ancak bu kaynakların koleksiyona katılmadan önce değerlendirilmesi gerekmektedir. Değerlendirme sırasında bir çok kriter temel alınabilir. Bu makalede Internet üzerindeki bilgi kaynakları derme geliştirme bağlamında, otorite, konu, içerik, grafik ve çoklu ortam düzeni, amaç ve hitap ettiği kesim, kullanım kolaylığı, ve maliyet kriterleri açısından ele alınmaktadır. Ayrıca elektronik ortamdaki kaynakların faydasını (effectiveness) ölçmede kullanılan metodlardan bazıları irdelenmektedir.

Abstract

Due to the rapid growth of networked information resources, more and more libraries are adding such resources into their collections. In order to choose the electronic information resources for their collections, selecting and evaluating criteria should be applied by the libraries. In this paper, the evaluation and selection criteria such as authority, scope, content, graphic and multimedia design, purpose and audience, ease of use and cost are examined. In addition, different methods and techniques used to make a decision as to the effectiveness of the networked information resources are also briefly discussed.

Internet Üzerindeki Bilgi Kaynaklarının Seçimi ve Değerlendirilmesi

Internet günlük hayatımızda önemli bir yer kaplamaya başladı. Öğrenciler, araştırmacılar, ve bilim insanları araştırma yapmak için kütüphaneye gelip

* Şemsa Olşen O.D.T.Ü. Kütüphanesi sağlama bölümünde kütüphanecidir.

kart katalogdan veya çevrimiçi (online) katalogdan kendi konularıyla ilgili tarama yapmanın yanı sıra elektronik ortamda mevcut bilgilere de ulaşabilmektedirler. CD-ROM'lar, yerel ağlar (Local Area Networks), bilgisayar donanımları, çevrimiçi olarak erişilebilen kaynaklar, İnternet, diğer uzaktan erişilebilen veri tabanları (database) ve kütüphanecilerin kendi kullanıcıları için sağlamış oldukları diğer veri tabanları gibi elektronik bilgi kaynaklarının kütüphanelerde yerlerini almaya başladığı görülmektedir (White ve Crawford, 1997: 53).

İnternet'in kütüphanelere girmesiyle birlikte koleksiyon, koleksiyon geliştirme politikası, seçilen bilginin iletimi, korunması, iletişim ve fonksiyonel bağlantı kavramları yeniden ele alınmaktadır. Ayrıca, İnternet koleksiyon geliştirmede teori ve uygulamalara yeni bir içerik kazandırırken, kütüphanecilere yeni sorumluluklar yüklemekte ve İnternet'in kütüphane işlerinin yapılış şeklinde de değişikliklere neden olduğu gözlenmektedir (Chaudhry, 1996:191).

Elektronik dergiler, magazinler, kitaplar, referans kitapları (sözlükler, ansiklopediler, rehberler, el kitapları vb.) istatistiki kaynaklar, veri tabanları, sanal kütüphaneler (virtual libraries), küresel bilgi rehberleri (global information directories) kısacası genelde İnternet üzerindeki bilgi kaynaklarının kullanımı hızla artmaktadır (McGeachin,1998:2).

Kütüphaneler çoğunlukla basılı kaynakları toplayıp belli bir mekan içinde okuyucuya sunmaktadır. Kütüphanelerin "sahip olma" (ownership) yaklaşımını benimsedikleri ve yıllar boyunca sadece basılı kaynakları toplama, fiziksel olarak erişilebilir kılma ve gelecekte belki ihtiyaç duyulabilir (just in case) düşüncesiyle derme geliştirme politikasını izledikleri bilinmektedir. İnternet aracılığıyla erişilebilen bilgi kaynakları kütüphanelere koleksiyon geliştirmede "erişim sağlama" (access) seçeneğini sunmakta ve yıllarca sürdürdükleri "sahip olma" politikasını yeniden gözden geçirmelerini zorunlu kılmaktadır. İnternet üzerindeki bilgi kaynakları bilgiye ihtiyaç duyulduğu anda (just in time) o bilgiyi içeren belge veya belgeleri sağlama imkanı kütüphanelere tanımaktadır. Elektronik ortamdaki bilgi kaynaklarındaki artış, bununla birlikte iletişim ve ağ teknolojilerindeki gelişmeler kütüphaneleri derme geliştirme politikası üzerinde yeniden düşünmeye ve bu alandaki gelişmeleri takip etmeye yöneltmektedir. Ancak "erişim sağlama" "sahip olma"nın alternatifi olarak görülmemelidir. Çünkü bir kütüphane sadece kendi kaynaklarıyla okuyucuya yeterli hizmet sunamayacağı gibi, sadece başka kuruluşların dermelerindeki kaynaklara erişim sağlayarak da istenen kalitede bir hizmet veremeyebilir (Tonta,1998b:101-102).

Kütüphane dermelerinin nicelik ve nitelik bakımından değişim içinde oldukları görülmektedir. Bu değişimi Olcay (1997:1), şu şekilde tanımlamaktadır;

“Daha önceleri elle tutulabilir (tangible), somut bilgi kaynakları varken şimdi bilgisayar ekranından izlediğimiz ama elle tutamadığımız (intangible) bilgilerin kullanımı artmaktadır. Bu bilgi kanalları yerel kütüphanelerde ya da kampus ortamında bir bilgisayarın ana belleğine aktarılmakta, hatta uzaktan erişim ile elde edilip kullanılmakta ve web sitelerinden, tartışma listeleri ya da yayıncısının ana sayfa (home page)’sından izlenebilmektedir. Bu nedenle dünyanın her yerinden erişilebilir tüm kütüphane materyalleri kütüphane dermelerini oluşturmaktadır”.

Kütüphaneler sahip oldukları, yaşattıkları ve arşivledikleri kaynakların yanı sıra başka yollarla da kendi koleksiyonlarını zenginleştirmeleri mümkündür. Kütüphaneler başkaları tarafından yaşatılan, arşivlenen, ve yansılar (mirrors) aracılığıyla ya da bağlantı (link) yoluyla erişilen bilgi kaynaklarını da derme geliştirme çalışmaları içinde düşünmelidir (Tonta,1998).

Geleneksel koleksiyon geliştirme kriterlerinin çoğu elektronik bilgi kaynaklarının seçiminde de geçerlidir. Ancak bu kriterlere bazı ek kriterler eklenmesi gerekmektedir. Bu ortamdaki bilgi kaynaklarının seçiminde standart kriterlerin kullanılması gereklidir (Hastings, 1998:111). Aynı görüşü paylaşan Norman (1997), kütüphanelerin elektronik yayınların seçiminde çoğunlukla geleneksel kriterleri kullandıklarını ve bununla birlikte ortaya çıkan yeni kriterleri de dikkate aldıklarını ileri sürmektedir.

Bu makalede koleksiyon geliştirmede, Internet üzerindeki bilgi kaynakları dermeye katılırken göz önünde tutulması gereken otorite, konu, içerik, grafik ve çoklu ortam düzeni, amaç ve hitap ettiği kesim, kullanım kolaylığı, ve maliyet gibi bazı kriterler üzerinde durulmaktadır.

Otorite

Basılı ortamda olduğu gibi, elektronik kaynakların seçiminde de otorite önemli bir kriterdir. Basılı kaynaklarda, eğer bir eser otorite bir kaynak (örneğin, hükümet) tarafından yazılmış ya da bir editör ya da hakem denetiminden geçmişse, eserin bu alanda otorite olduğu kabul edilmektedir. Otorite ile ilgili bilgiler; giriş, önsöz vb. notlardan ya da yayıncı bilgilerinden edinilmektedir. Ancak bu kısımlar elektronik bilgi kaynaklarında görülmemekte ve yazar hakkında gerekli bilgi sağlanamamaktadır (Kovacs ve diğ.leri, 1994). Otorite belirlemede elektronik kaynaklarda en önemli kriter eleştiri yazılarıdır (reviews) (Hastings, 1998:111). Maalesef Retting’in (1995) de ileri sürdüğü gibi otorite eleştiri kaynakların sayısı fazla değildir. Basılı referans kaynakları ile ilgili eleştiri getiren bazı yayınlar Internet sitelerini de

eleştirmeye başlamışlardır. (Örneğin, *Library Journal*'da yayımlanan "Web Watch" sayfası) (Hastings, 1998). Buna benzeyen bir başka yayın da *College & Research Libraries News*'da "Internet Reviews" başlığı altında yayımlanan yazılardır.

Konu

Kaynağın içerdiği konular, zaman dilimi, formatı ve materyal tipi açıkça belirtilmiş olmalıdır. Ayrıca kaynağın konusunun beklentileri karşılama gerekmektedir. Konu değerlendirilirken genişlik (breadth), derinlik, zaman, format gibi öğeler göz önünde bulundurulmaktadır. Bunları belirlerken şu sorulara cevap aramak gerekir: Konu tüm yönleri ile ele alınmış mı? Konu hangi düzeyde detaylandırılmış? Bilgi kaynakları belli bir zamanla sınırlandırılmış mı? Belli Internet kaynaklarını (örneğin; telnet, gopher, FTP) içine almış mı? vs. (Smith, 1997:2)

İçerik

İçeriği değerlendirirken şu iki görüşün birbirinden ayırt edilmesi gerekir: Sadece diğer kaynaklara bağlantı sağlama, ya da orijinal bilgiyi sağlama. Grassian (1997) bir kaynağın iç bağlantı noktaları (inward-pointing links) ile dış bağlantı noktaları (outward-pointing links) arasında bir denge olması gerektiğini vurgulamaktadır. Diğer bir deyişle kaynak içindeki bağlantıların sayısı ile doküman dışındaki başka kaynaklara yapılan bağlantıların sayısı arasındaki orantının birbirine yakın olması beklenmektedir. Aksi halde kaynak, daha çok bağlantı içeren bir listeye dönüştüğünde kullanıcıyı hayal kırıklığına uğratabilmektedir (Hastings, 1998:113).

İçeriği değerlendirirken, içeriğin somut ve kanıtlanmış bir bilgiyi mi, bir düşünceyi mi ifade ettiği belirlenmelidir. Sitede bulunan bilgi, orijinal bir bilgi mi yoksa sadece bağlantıları içeren bir bilgi mi ya da diğer kaynaklardan alınmış bir özet mi? gibi soruların cevaplandırılması gerekmektedir (Smith,1997:2).

İçeriğe ulaşmada kullanılan yazılım ve donanım da önemlidir. Bazen içeriğe ulaşmada özel yazılım gerekebilmekte; bu da sıkıntı yaratmaktadır. Bundan dolayı uyumluluk yani sistem tarayıcıların (browser) farklı versiyonlarda çalışıp çalışmadığına veya yaygın, standart çoklu ortam formatlarının kullanılıp kullanılmadığına dikkat edilmesi gerekmektedir.

İçerik kriterleri ile ilgili diğer faktörler şunlardır: Doğruluk, otorite, güncellik ve benzersizlik.

Doğruluk: “İnternet aracılığı ile erişilen bilgi kaynaklarının doğru ve güvenilir olması çok önemlidir. Elektronik ortamda bilgi çok kolayca değiştirilebilmektedir. Bunun engellenebilmesi ve bilginin aslına uygun olup olmadığının saptanması gerekmektedir. Bu amaçla çeşitli algoritmalar ve elektronik damgalama teknikleri (time stamping) gibi teknikler geliştirilmekte ve kullanılmaktadır” (Tonta, 1998:5). Kaynaktaki bilginin doğruluğu, diğer kaynaklarla veya kaynağı değerlendiren kişinin bilgisiyile karşılaştırılarak kontrol edilmelidir. Kaynağın bir görüşü mü, kesin doğru bir bilgiyi mi, bir ideolojiyi mi içerdiğine bakılması gerekmektedir. Web sayfaları aynı zamanda bir reklam aracı olarak da sık kullanılmaktadır. Yazarı, yazdığı yazıyı web üzerinde yayımlamaya iten gücün ne olduğunun sorgulanması gerekir. Çünkü, web üzerinde yayımlanan yazıların bir kısmı ya reklam amacı taşımakta, ya da bir görüşü destekleme amacıyla yazılmaktadır.

Otorite: Kaynağın arkasında tanınmış bir organizasyon veya uzman bir kişinin bulunması önemlidir. Yazardan daha fazla açıklayıcı bilgi almak ya da yeni bilgiden haberdar olmak için yazarla bağlantı kurabilmek önemlidir.

Güncellik: İnternet üzerindeki elektronik bilgi, basılı kaynaklarla kıyaslandığında daha günceldir. Ancak İnternet üzerindeki kaynakların güncellenme tarihini belirlemekte zaman zaman zorluk çekilebilmektedir. Sitele- rin bazıları son günlenme tarihini açıkça ortaya koyarken, bazılarında bu görülmemektedir. Özellikle reklam içermeyen bazı bilgiler daha az güncel olabilmektedir. Stoker ve Cooke (1995), İnternet üzerinde yaygın olan referans kaynaklarının çoğunlukla eski basımlı olduklarını ileri sürmektedirler. Ayrıca güncellenme tarihi, her zaman o bilginin güncel olduğu anlamına gelmez. Çünkü, fiziksel olarak dosyada yapılan küçük bir değişiklik, dosya tarihinin de değişmesine neden olur.

Benzersizlik: Kaynağın içeriğinin başka bir formda da (basılı, CD-ROM vb.) mevcut olup olmadığı, bu özel kaynağın ne gibi avantajlarının olduğu araştırılmalıdır. Eğer bu kaynak, başka bir formattan alınmışsa kaynağın orijinal özelliklerini koruyup korumadığı, yeni bilgi eklenip eklenmediği sorulmalıdır. İnternet üzerinde bir bilgi, bir dizi farklı kaynaktan, farklı basımda ve farklı formatta görülebilmektedir. Yukarıda değinilen içerik kriterleri, diğer kaynaklara yapılan bağlantılarda da uygulanabilmektedir. Sitenin değeri, diğer kaynaklara yaptığı bağlantılarla belirlenmektedir. Bu bağlantıların güncellenmesi, bağlantı yapılan kaynakların uygun olması ve referans gösterilen dış sitelerin belirgin olması gerekmektedir (Hastings, 1998). İnternet’e dayalı kaynaklarda erişim, diğer bir deyişle adreslerin sabit olması önemlidir. URL (Tekbiçim Kaynak Buldurucu) adresleri gelecekte de erişilir olmalıdır. Web adreslerinin zaman içinde ne derece sık değişip değişmediği o sitenin kalitesi hakkında bize bilgi vermektedir. Eğer bir site adres değişimi ile ilgili bilgi veriyorsa ve yeni adrese bağlantı sağlayarak kullanıcıya ve

kütüphanecilere işaret (bookmark) koymaya, MARC (Machine Readable Cataloging) kaydında değişiklik yapmaya izin veriyorsa iyi bir sitedir (McGeachin, 1998:5).

Grafik ve Çoklu Ortam

Önceleri salt metin (text) türü bilgilerin bulunduğu Internet ortamında son zamanlarda grafik, görüntü ve ses içeren belgelerin de yer almaya başladığı görülmektedir. Görüntünün, kaynakların çekiciliğini artırdığı ve güçlendirici etkisinin olduğu bilinmektedir. Görüntünün içeriğin yerini alıp almadığı ve video, ses, sanal gerçeklik ya da diğer etkileyici faktörler kullanılmışsa, bunların kaynağın amacı için uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir (Smith, 1997:3).

Amaç ve Hitap Ettiği Kesim

Kaynağın amacının ne olduğu belirlenmeli ve kaynağın gerçekten belirtilen amacı karşılayıp karşılamadığına bakılmalıdır. Kaynak hangi kesime hitap ediyor? Kaynak uzman bir kişiye mi, öğrenciye mi ya da sıradan bir insana mı hitap ediyor? Kaynağın hitap ettiği kesim ve kaynağın kullanıcının ihtiyacını tatmin edip etmeyeceği araştırılmalıdır (Smith, 1997).

Kullanım Kolaylığı

Internet bilgi kaynaklarının kullanımı kolaydır. Kullanım kolaylığı, elektronik kaynakların değerlendirilmesinde ortaya çıkan yeni bir kriterdir. Caywood (1997) tarafından ortaya atılan "bağlanabilirlik" kriteri, kullanım kolaylığı ile ilintili olup sitenin sık güncellenip günclenmediği, URL'nin geçerli olup olmadığı ile ilgilidir (Hastings, 1998:115).

Kişinin kaynağı çok fazla zihinsel çaba harcamadan kolayca kullanabilmesi önemlidir. Elektronik bilgi kaynağında ihtiyaç duyulan özel açıklamalar belirgin olmalıdır. Menü düzeni, ekranın okunabilirliği ve diğer kullanıcı arabirimi göz önünde bulundurularak kullanım ve kullanıcı açısından ele alınıp incelenmelidir. Kaynaklara erişirken, standart yazılımın veya özel yazılımın; protokol ya da ağ protokolünün kullanılması kullanım kolaylığını etkilemektedir (Hastings, 1998:115).

Kullanım kolaylığını etkileyen bir başka etmen de tarama ile ilgilidir. Kaynaklardaki bilgiyi daha etkili ve kolay ulaştır kılmak önemlidir. Bu

amaçla uygun arama motoru belirlenmeli ve okuyucuya sunulmalıdır. Kullanılan arama motorunun kullanıcı arabiriminin sezgi yoluyla kolayca öğrenilebilir olması önemlidir. (Hastings, 1998:115).

Gözden geçirme ve organizasyon, elektronik bilgi kaynaklarının kullanımında önemlidir. Elektronik bilgiler bilgiye erişimi kolaylaştırmak için mantıklı olarak organize edilmelidir. Organizasyon şemasının kaynağa uygun olması kullanım kolaylığını etkilemektedir (Hastings, 1998).

Fiyat

Internet'in ve diğer elektronik bilgi kaynaklarının kullanımı kütüphanelere artı bir maliyet yüklemektedir. Gerekli donanımın, yazılımın sağlanması, korunması ve gerektiğinde yenilenmesi gerekmektedir. Ayrıca bu kaynakların kütüphanelere girmesi, kullanımının yaygınlaşması için kütüphanecinin ve kullanıcının eğitilmesi gerekmektedir (McGeachin, 1998:3).

Elektronik kaynaklarda da ücret giderek önemli bir kriter olma yolundadır. Elektronik kaynaklarda fiyat şu iki şekilde olabilmektedir. Kaynağa bağlanırken ödenen ücret, ya da kaynağın içindeki entellektüel özellikleri kullanırken ödenen ücret. Internet kullanıcıları, çoğunlukla sadece bağlanma ücreti ödemektedirler. Ancak entellektüel içerikli sitelere para yatırma eğilimi giderek artmaktadır (Hastings, 1998:116). Elektronik bilgi kaynakları basılı kaynaklarda olduğu gibi satın alınmaktadır. Ancak güncel bilginin sürekli eklenmesi ve fiyat belirleme politikasındaki farklı yaklaşımlardan dolayı elektronik bilgiyi bir kez satın almak yeterli değildir. Bunun yerine bu kaynaklara abone olmak, lisans satın almak ya da her kullanımda "parça başı ücret ödemek" yoluyla bu kaynakları kullanıcıya sunmak da mümkündür (Tonta, 1998:2). Çevrimiçinde güvenilir bilgiye erişmek önemlidir. Ancak bilgiye ulaşırken para ödeme gerekliliğinin ortaya çıkması nedeniyle, erişilen bilginin doğru ve güvenilir olması giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Servisler belli bir süre parasız ya da deneme amacıyla kullanıma açılmaktadır. Bu olanak, kütüphanelere bu kaynağı dermeye katmadan önce test etme şansı tanımakta, kütüphanelerin karar vermelerini kolaylaştırmaktadır.

Internet Üzerindeki Bilgi Kaynakların Faydasının Ölçülmesinde Kullanılan Metodlar

Kütüphaneler yıllardır basılı bilgi kaynaklarını değerlendirmektedirler. Elektronik bilgi kaynakların kütüphanelere girmesi ve kullanımının artma-

sı ile kütüphaneciler bu bilgi kaynaklarını değerlendirmek için yeni standartlara ihtiyaç duymaktadırlar.

İnternet'e dayalı kaynakların ihtiyaçları karşılayıp karşılamadığı belirlenmelidir. Ancak bu bilgi ışığında kaynaklar hakkında doğru karar verilebilir. Kaynağın faydasını belirlemede bazı metodlar ve ölçümler kullanılmaktadır. Bertot ve diğerleri (1996) elektronik bilgi kaynaklarını değerlendirirken şu kategorilerin göz önünde tutulması gerektiğini ileri sürmekteler:

- Kaynağı kullanacak kişi sayısı, kaynak hangi kişilere hitap edecek ve kullanıcılar hangi aktiviteleri gerçekleştirebilecek;
- Kaynak kullanıcının ihtiyaç duyduğu bilgiyi ne oranda karşılayabilecek;
- Kaynağı kullanımı kişinin üretimini, yaşam standardını, vb. diğer performans göstergelerini ne şekilde etkileyecek;
- Kaynağı sağlamada ya da kaynağa ulaşmada ödenmesi gereken para;
- Kaynağın kütüphane amaçlarını karşılama derecesi;
- Kütüphane elektronik kaynakları hangi alanda toplayacak;
- Kaynaklar ne kadar ve ne amaçla kullanılacak;
- Elektronik ortamdaki kaynaklar değerlendirilirken hangi teknik veya teknikler kullanılacak.

Elektronik bilgi kaynaklarının değerlendirilmesiyle ilgili olarak literatürde giderek artan sayıda çalışmalar yer almaktadır. Moen ve diğerleri (1997) değerlendirmede kullanılacak nicel ve nitel bilgilerin toplanmasıyla ilgili teknikleri ve tanımları içeren çalışmalarında; betimleme (user surveys), yazılı kullanıcı değerlendirmesi (scripted user assessment), içerik analizi (content analysis), tutulan kayıtların analizi (transaction log analysis) kullanılabilir teknikler arasında sıralanmaktadır.

Betimleme, kullanıcının kaynağın değerini belirlemesinde kullanılan bir araştırma yöntemidir. Kütüphaneci anket kullanarak geniş kitlelerden bilgi toplayabilir. Anket dışında, kullanıcı ile direkt görüşme yoluyla ya da gözlem yoluyla bilgi toplanabilir.

Yazılı kullanıcı değerlendirmesi ikinci bir yöntem olup, elektronik ortama en iyi uyan tekniktir. Betimlemeye benzer. Ancak kullanıcıdan, kaynağı kullanırken değerlendirmesi istenir. Sorular çoktan seçmeli ya da kısa cevap verebilecek türden olabilir. Bu yolla bilgi toplama ve analiz etme hem kolay hem de ucuzdur.

Elektronik bilgi kaynaklarını değerlendirirken kullanılan bir başka teknik de içerik analizidir. İçerik analizi İnternet kaynaklarının estetik, okunabilirlik, uygunluk gibi değerleri de içine alarak analiz etmede kullanılan bir yöntemdir. Bu tarz analizlerde kaynağın kalitesi ve kullanılabilirlik odak noktalarıdır.

Kütüphanelerde kayıt işlemleri sırasında tutulan bilgiler, gelir kayıtları, ödünç verme istatistikleri vb. tutulan kayıtlar kaynakların ve programın değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Aynı şekilde, kullanıcının belli bir zaman aralığında bir web sitesine kaç kere uğradığının kaydı da tutulabilir. Bunun için bir yazılım programı gereklidir. Bu programlar çok ucuza ya da parasız da sağlamak mümkündür. Ancak buradan toplanan bilgiyi yorumlayacak bir uzman gerekmektedir.

Kütüphane dermesine dahil edilecek elektronik kaynaklar seçilirken, kaynaklar belirlenen kriterler doğrultusunda bir değerlendirmeye tabi tutularak kullanıcının ihtiyacını ne oranda karşılayacağını ortaya konulması gerekmektedir. Bu değerlendirmede tek bir yöntemden söz edilemez. Uygun bir yöntemin seçilmesi ve kriterlerin belirlenmesi gerekmektedir.

Sonuç

Elektronik ortamdaki bilgi kaynaklarının güncel olması, kolay erişilir olması, bilgi kaynaklarının fazla ve çeşitli olması gibi nedenlerden dolayı öğrenciler, araştırma görevlileri ve bilim insanları tarafından tercih edilmektedir. Ancak bu ortamda doğru ve güvenilir bilgilerin yanında bu özellikleri taşımayan bilgiler de bulunmaktadır. Bundan dolayı, kütüphaneciler derme geliştirirken ve kaynak seçerken titiz davranmak zorundadır.

Internet üzerindeki bilgi kaynaklarındaki hızlı artışla birlikte kütüphanelerin bu tür kaynakları da koleksiyonlarına dahil etme çabası içine girdikleri gözlenmektedir. Elektronik bilgi kaynakları ve Internet, kütüphanelere "sahip olma" anlayışının yanında "erişim sağlama" seçeneğini sunmaktadır. Koleksiyon geliştirirken bu alternatif göz ardı edilmemelidir. Bazı standart kriterler doğrultusunda doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına erişmek mümkündür. Otorite, konu, içerik, grafik ve çoklu ortam düzeni, amaç ve hitap ettiği kesim, kullanım kolaylığı, ve maliyet gibi bazı kriterler elektronik kaynakların değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Ayrıca Internet ortamındaki kaynakların seçiminde bazı yöntemlerden ve tekniklerden de yararlanılmaktadır.

Kaynakça

Bertot, J.C. ve diğerleri (1996). "The 1996 national survey of public libraries and the Internet : progress and issues". Final report,[Çevrimiçi]. Elektronik adres:http://istweb.syr.edu/~mclture/nspl96/NSPL96_TOC.html [28 Aralık 1998]

- Caywood, C. (1997). "Resources library selection criteria for WWW", [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www6.pilot.infi.net/~carolyn/criteria.html>. [7 Aralık 1998]
- Chaudhry, A.S. (1996). "Exploiting network information resources for collection development in libraries" *IFLA Journal* 22(39):191-198.
- Grassian, E. (1997). "Thinking critically about World Wide Web resources", [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.library.ucla.edu/libraries/college/instruct/critical.html> [23 Aralık 1998].
- Hastings, S.K. (1998). "Selection and evaluation of networked information resources", *The Acquisitions Librarian*_10(20):109-122.
- Kovacs, D. ve diğerleri. (Spring 1994). "A model for planning and providing reference services using Internet resources", *Library Trends* 42(4):638-647.
- McGeachin, R.B. (1998). "Selection criteria for web-based resources in a science and technology library collections", [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.library.ucsb.edu/list/98-spring/article2.html> [8 Şubat 1999]
- Moën, W.F. ve diğerleri. (1997). "Assessing the government information locator service (GILS): a multi-method approach for evaluating network services" In: *Proceedings of 60th ASIS Annual Meeting Washington, DC*, (pp.1-9) . Medford,NJ: Information Today, Inc., 1997.
- Norman, O.G. (1997). "The impact of electronic information sources on collection development: A survey of current practice". *Library Hi-Tech* 15 (1-2):123-132.
- Olcay, E. (1997). "Elektronik bilgi kaynakları ve derme geliştirme politikaları" Türkiye'de Internet konferansı, ODTÜ, Ankara, Kasım 1997. [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://mogan.cc.metu.edu.tr/bildiriler/kutuphan.html> [20 Aralık 1998]
- Retting, J. (1995). "Putting the squeeze on the information firehouse: The need for Neteditors and Netreviewers", [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.swem.wn.edu/firehose.htm> [5 Aralık 1998].
- Smith, A. (1997). "Criteria for evaluation of Internet information resources", [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.vuw.ac.nz/~agsmith/evaln/index.html> [13 Aralık 1998].
- Stoker, D.& C. Cooke. (1995). "Evaluation of networked information sources." In; A.H.Helal & J.W. Weiss.(Eds). *Information superhighway: the role of librarians, information scientists, and intermediaries*. Essen: Publications of the Essen University Library.
- Tonta, Y. (1998a). "Elektronik kütüphaneler" *Özel Ulak* 1(2):34, Nisan 1998.
- . "Elektronik kütüphaneler" *Özel Ulak: ULAKBİM Bülteni*. 1(2):34, Nisan 1998 [Çevrimiçi]. Elektronik adres: <http://www.ulakbim.gov.tr/ozel-ulak/enformas.html> [1 Aralık 1998]
- . (1998b). "Kütüphaneler arası işbirliği ve bilgi kaynaklarının etkin kullanımı" *Kütüphanecilik Bölümü 25. Yılı Armağanı* (100-108) Ankara: H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü.
- White, G.& G.A. Crawford. (1997). "Developing an electronic information resources 1997 Collection development policy", *Collection Building*_16(2):53-57.